

Kishíró

TORDASI

2004. április
E-mail: tordas@hu.inter.net

ÖNKORMÁNYZATI LAP

XVI. évfolyam 2. szám
Internet: www.tordas.hu

MÁJUSFA

A májusfa-állítás szokása Európa szerte ismert szimbolikus esemény, amely egyaránt tükrözi a természet ciklikus változásaihoz fűződő mágikus praktikus elképzeléseket és az egyházi év mozzanatait. A zöld ág és zöld levél napja, a tavaszi virágzás, beporzás, a zsendülés, az ég által megáldott, megtermékenyített Föld örömnépe.

A nap a májusfa, más néven májfa, hajnalf, jakabfa, jakabág állításának ünnepe. A magyar nyelvterület északi és nyugati vidékein gyakori volt, hogy a május elsején állított fát pünkösdkor „táncolták ki”, azaz újabb vidám, tán-

cos forgatag keretében bontották le a májusfát. Egy helyre általában csak egyetlen fa kerülhetett. Május elsején a legények zeneszóval, tánccal köszöntötték a tekintélyes gazdákat, az egyházi és világi előjárókat, mulatságot rendeztek, a fiatalok éjjeli zenét húzattak a kedvesüknek, s az a legény volt a legkiemelkedőbb, aki a legnagyobb májusfát állította, s akinek a leghosszabb ideig húzta a cigány a nótát.

A 2004-es májusfa-állítása, öröme a hagyományok mellett az európai államok összefogásának, Magyarország uniós tagságának is szól.

Osvát Erzsébet:

VIRÁGPOSTA

*Jókedvűen ébredt
egy kis napsugár.
Nagyot nyújtózkodott:
– Fel is kelek már!
Hopp, fűgén kifutott,
rászállt egy felhőre
s egyszer csak leperdült
az alvó erdőbe.*

*Bontogatta szirmát
szagos gyöngyvirágnak,
kertekben pirosuló
álmos tulipánnak.
Ébresztette őket
meleg mosolyával
napsugarak szelid
varázsló szavával:*

*– Nyiljatok, nyiljatok,
lányok, fiúk várnak.*

*Üzenetet visztek
a sok nagymamának,
az édesanyáknak.*

*Amit elmondani
nehéz egy gyereknek,
súgjátok meg nekik:
mennyre szeretnek!*

IDEA ASTRONOMIAE

*A Vénusznak Nap előtti elvonulása viszonylag ritka jelenség,
legközelebb 2004. június 8-án várható*

235 éve figyelte meg legutóbb a tudományos világ ezt a jelenséget. Mi tordasiak méltón büszkék lehetünk arra, hogy *Sajnovics János* e jelenség szemtanúja lehetett és az akkori Európa több országában elismert tudósok előtt bizonyította be tételeit.

Sajnovics János 1733. május 12-én született Tordason. Jezsuita szerzetesként Nagyszombaton, Bécsben majd Győrött tanult. A bécsi, majd a nagyszombati csillagvizsgáló intézetben dolgozott.

Az 1769. június 3-án a Vénusz bolygónak a Nap előtt kell elvonulnia, állapították meg az akkori csillagászok. Ennek a jelenségnek a segítségével ki lehet számítani a Nap és a Föld távolságát. A csillagászokat lázba hozta ez a jelenség.

Dánia és Norvégia akkori királya, VII.

Keresztély a tudományos vizsgálatok megkönnyítésére Norvégia legészakibb részén egy csillagvizsgáló tornyot épített, és meghívta oda Európa leghíresebb csillagászát, *Hell Miksa* bécsi egyetemi tanárt, akit Mária Terézia azzal bízott meg, hogy expedíciót szervezzen.

Hell elfogadta a kitüntető megbízást, és útitársául a magyar Sajnovics Jánost vette maga mellé. Választásának kettős célja volt: először is Sajnovicsot képzett csillagásznak ismerte. Másodszer: Hell jól tudta, hogy Vardó szigetén lappok élnek, s bizonyoságot akart szerezni a magyar- finn-lapp nyelvrokonaságról. Sajnovics János két könyvet írt az útról.

Az elsőt a Dán Királyi Tudományos Akadémia adta ki 1770-ben, melynek

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

címe: Demonstratio, mely a nyelvrokonsággal foglalkozik. Nemcsak a szavak hasonlóságát és hangzását vette figyelembe, hanem a két népcsoport nyelvét is összehasonlította.

A második egy csillagászai könyv; címe: IDEA ASTRONOMIAE, 1778-ban jelent meg Budán.

A magyar fordítás két jeles, Székesfehérváron élő férfiú nevéhez fűződik. Nagy Rezső nyugalmazott gimnáziumi tanár fordította latinról magyarra, fia Nagy Rezső, pedig szakmai konzultánsa, aki a Kandó Műszaki Főiskola adjunktusa. A fordítás és hasonmás kiadás 1933-ban Székesfehérváron, a Terkán

Lajos Bemutató Csillagvizsgáló gondozásában jelent meg.

A csillagászzal foglalkozó könyv lenyűgöző, jól érthetően fogalmaz és magyaráz.

Négy részből áll, részenként három-három fejezet található. Ciceró idézzel kezdődik: „Az ismeretlen iránt semmi vágyat nem érzünk.” Az első rész: „Az észlelő csillagászat” bevezet a csillagászat titokzatos világába.

A második rész: „A számoló csillagászat” bolygóablázatok, naptárak, és csillagkatalógusok használatát mutatja be. Tudósaik előtt bizonyossá vált, hogy Sajnovics János Hell Miksával először számította ki a Nap és a Hold távolságát.

Harmadik rész: „A fizikai csillagászat” szemlélteti a galaxis titokzatoságát.

A negyedik rész: „A csillagászat hasznairól” már egy kicsit a jövőbe mutat. Említést tesz a földrajzi, hajózási és időszámítási hasznokról.

A könyv nyelvezete magával ragadó. Látszik, hogy jezsuita iskolában Ciceró stílusát sajátították el a növendékek.

Vardóból hazatérve Sajnovics Nagyszombaton élt, majd 1733-tól a budai Csillagász-torony igazgatója volt. Nagyszerű csillagásznak 1785. május 4-én, Budán halt meg 52 évesen.

Toman Ilona

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A képviselő-testület február 17-én és március 2-án tartott ülést.

Február 17-én a 2004. évi költségvetés tervezete és a könyvtári munka szerepelt a napirenden, míg a márciusi ülésen az önkormányzat közoktatási intézményrendszere működésének minőségirányítási programja és a közoktatási intézmények működtetési és fejlesztési tervének felülvizsgálata.

Február 17-én a januárban már egyszer megtárgyalt, majd a testület módosító javaslatát is tartalmazó 2004 évi költségvetés elfogadására került sor az alábbi főbb számadatokkal:

BEVÉTEL

– normatív állami támogatás	69.488,-
– normatív kötött felhasználású állami támogatás	3.537,-
– személyi jövedelemadó helyben maradó része	14.854,-
– SZJA kiegészítés	20.756,-
– Eü. finanszírozás	11.223,-
– saját bevételek	41.083,-
– előző évi pénzmaradvány:	
– fejlesztési céltartalék és	
fejlesztési maradvány	15.778,-
– működési hitel	22.768,-
– felhalmozási célú pénzeszköz átvétele	
államháztartáson kívülről	614.000,-

BEVÉTEL ÖSSZESEN: 813.487,-

KIADÁSOK

Szafeladatok kiadásainak összesítése

Ezer forintban

	Bérek	Kg. Térít juttatások	Járulék	Dologi	Összesen
Óvodai étkezés				1.415	1.415
Iskolai intézm. Étkezés				2.860	2.860
Munkahelyi vendéglátás				1.125	1.125
Utak – Hidak üzemelt.				3.600	3.600
Önkormányzat ig. tér.	13.930	1.506	4.656	8.300	28.392
Intézményi vagyon működ.				8.842	8.842
Községgazdálkodás	6.063	468	2.291	1.800	10.622
Település vízellátása				86	86
Köztetető fenntartása		72			72
Közvilágítás				2.232	2.232

Óvodai nevelés	13.647	1.056	4.918	1.211	20.832
Iskolai oktatás	31.289	2.669	11.071	3.518	48.547
Háziorvosi szolgálat	4.741	1.898	1.730	600	8.969
Védőnői szolgálat	1.452	110	520	80	2.162
Szennyvízelvezetés				6.576	6.576
Köztisztaság				7.240	7.240
Művelődési Ház	3.395	182	1.203	3.027	7.807
Könyvtár	421	72	180	550	1.223
Verseny és élsport				4.000	4.000
Összesen:	74.938	8.033	26.569	57.062	166.602

Egyéb kiadások:

– társulási (építésügy, gyermekjóléti szolgálat, szabálysértés, művészeti iskola, természet, orvosi hétfégyi ügyelet) költségei:	8.193.000 Ft
– különböző szervezeteknek (különböző önkormányzati alapok, polgárörtség, Bursa Hungarica, általános iskolai alapítvány, egyházak) adott támogatások:	1.700.000 Ft
– segélyek	5.176.000 Ft
– csatornaépítési beruházás	614.000.000 Ft
– céltűzésekben szereplő pályázati önerő	13.000.000 Ft
– fejlesztési célú kiadás	1.815.850 Ft
– gazdálkodási tartalék	3.000.000 Ft
KIADÁS ÖSSZESEN:	813.486.850 Ft

A számszaki adatokból láthatóan megállapítható, hogy a minimális feladataink végrehajtásához is 22 millió forintos hitel felvételére kényszerülünk, ha év közben nem lesz olyan jelentős változás, amely a költségvetés egyensúlyát helyre billenti. Ez elsősorban többletbevételekből származhat, mint pld. iparüzési adó, egyéb bevételek, mint az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe lévő helyi önkormányzatok kiegészítő állami támogatása. Ez azonban pályázat útján nyerhető el és a pályázatok elbírálása, odaítélése körül bizony vannak aggályaink.

Ha ezek egyikét sem kapjuk meg, úgy intézményrendszerünk alapvető működése kerül veszélybe.

A költségvetés mellett a községi könyvtár beszámolóját, a könyvtár ellenőrzéséről szóló felügyeleti jelentést tárgyalta a testület és az alábbiakról döntött:

1./A könyvtár alapító okiratát, fenntartói funkciója és a nyilvános könyvtári jegyzékben szereplő státusz megtartása mellett, az alábbiak szerint módosítja:

„Az intézmény neve: Községi és Iskolai Könyvtár, típusa közművelődési és iskolai könyvtár.”

2./ A költségvetési helyzete és a könyvtári feladatok

mennyisége miatt a könyvtárost közalkalmazotti besorolású részmunkaidős státuszban kell alkalmazni.

3./ Az iskolakönyvtári feladatok magasabb színvonalú ellátása érdekében az iskola igazgatója bízson meg egy, az iskola alkalmazásában álló pedagógust az iskolakönyvtári foglalkozások szakmai előkészítésével és vezetésével, szoros szakmai együttműködésben a mindenkori könyvtárossal.

4./ A megyei sajtó útján pályázatot kell kiírni a könyvtáros részmunkaidős állásra.

5./ Az új könyvtáros készítse el a könyvtárhasználati szabályzatot, tegye közzé a könyvtár küldetésnyilatkozatát. Tervezze meg és valósítsa meg a könyvtári munka korszerűsítésével összefüggő feladatokat

6./ A fenntartó a pénzügyi lehetőségektől függően tervezze az intézmény tárgyi-technikai fejlesztési tervébe a könyvtár működéséhez, a korszerű informatikai hálózatokon elérhető könyvtári szolgáltatásokhoz szükséges alapvető informatikai eszközök beszerzését.

7./ A könyvtár épülete felújításával párhuzamosan gondoskodni kell a könyvtár ideiglenes, vagy esetleg végleges új elhelyezéséről.

E feladatsor megvalósítása azonban a jelenlegi könyvtáros – *Varga Ilona* – munkájának befejezését is jelenti. Ilonka az elmúlt évtizedekben meghatározó személye volt könyvtárunknak. Dolgozott még abban a könyvtárban is, ahol a néhány ezer kötet könyv csupán 30 m²-en kellett elférjen, de része volt abban is, hogy a könyvtár újonnan kialakított és szépen berendezett 120 m²-nél nagyobb területén dolgozhatott 15 éven keresztül. Mára már elfáradt, és szívesen adja át helyét a fiatalabb könyvtárosnak.

Ilonkának mind a testület, mind a falu lakossága, könyvolvasói nagy szeretettel köszönik áldozatos, lelkiismeretes szakszerű munkáját.

Március 2-án a képviselői ülés napirendjén a közoktatás szerepelt, úgy is mind a minőségirányítási program bevezetése, úgy is, mint az intézményrendszer (óvoda, iskola) működtetési, fejlesztési tervének felülvizsgálata tekintetében.

Az oktatási intézmények minőségirányítási programját külső szakértő bevonásával dolgoztatta ki az önkormányzat. Az intézményekkel alapvetően egyeztetett programot a testület bizottsága is véleményezte és a célnak megfelelően jónak találta, elfogadását javasolta. A testület által elfogadott program alapján az oktatási intézmények kidolgozzák saját magukra szabott minőségirányítási programjukat. E minőségirányítási program minőségi munkavégzést és ennek költséges mérését feltételezi, amelyre az önkormányzatnak a jövőben lehetőséget kell teremteni.

A közoktatási intézményrendszer működtetésére és fejlesztésére három évvel ezelőtt készült átfogó intézkedés. Ennek félideji értékelését végezte el a testület, amikor megállapította, hogy az alapvető célok tekintetében változtatásra nincs szükség. Mind az óvoda, mind az iskolai nevelés jó.

„Minden változás alapja az, hogy tudjunk a feltételeken javítani. Nem tudunk előbbre lépni a minőségi program végrehajtásában, az óvodai munka javításában, míg a tervbe vett iskola bővítést, a régi iskola felújítását, az orvosi rendelő építése, esetleg a falumúzeum megépítése meg nem valósul. Rangsorokat kell felállítani, mely feladatokat oldjunk meg előbb.”- állapította meg és javasolta a Kulturális és Oktatási Bizottság.

A testület döntött az oktatási intézmények minimális eszköz szükséglete elmaradt beszerzésehi pótlásáról, azok beszerzési üteméről.

* * *

Egyéb ügyeket is tárgyalt a testület, amelyekről az információban olvashatnak.

MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

Visszatekintő:

Március 6-án rendeztük a II. tordasi ulti versenyt, melynek győztese a polgármester, *Farkas János* lett.

Március 9-én *Dr. Danka László* ortopéd sebész és *Godó Gabriella* gyógytornász tartott előadást a gerincbetegségekről és azok megelőzéséről, 23-án pedig a tornateremben a gerincet kímélő tornagyakorlatokat mutatták be. Köszönjük nekik, hiszen minden térítés nélkül vállalták a feladatot.

Március 19-től 31-ig láthatták *Ökvös András* festőművész kiállítását. Aki megnézte szép élménnyel távozott.

Áprilisi, májusi programjaink:

Április 17-én a művészeti iskola tanulóinak bemutatóját láthatják.

Április 30-án, 19 órakor májusfát állítanak az ifjúsági klub tagjai, melyre szeretettel várnak minden lányt és asszonyt. Utána fellép a *Pillike néptánc csoport*, és népzenei koncertet hallhatnak.

Május 1-jén MAJÁLIS az EU jegyében. A hagyományos főzőversenyt a belépő EU tagországok ételeinek elkészítésével színesítjük. Ehhez kérek vállalkozó kedvű „szakácsokat”. *Jelentkezni lehet április 26-ig* a művelődési házba. Délután családi sportversenyek lesznek,

17 órától a CAVINTON együttes koncertjét hallhatják.

Május 12-én 9 órától a Sajnovics nap és a Madarak és Fák napja keretében diafilmvetítéssel egybekötött előadást hallhatnak Dunántúl növény és állatvilágáról.

Május 22-én Orbán nap az Öreghegyen. A rendezvény hagyományos módon kerül megrendezésre. Lesz borverseny, büfé, zene, jókedv várja a kilátogatókat.

Június 4-6. között rendezzük a TORDASI KULTURÁLIS FÓRUM-ot. Az előző évekhez hasonlóan várom azokat, akik szívesen elhoznák munkáikat a kiállításra, amely 4-én, pénteken 19 órakor nyílik a művelődési házban.

Június 5-én, szombaton, 17 órától TORDASIAK A SZABADTÉRI SZÍNPADON. Várom azok jelentkezését, akik kedvet éreznek ahhoz, hogy megmutassák tehetségüket lakóitársaiknak.

Június 6-án, vasárnap *Posvanez Éva* és *Máté Balázs* zeneművészek koncertjét hallhatják az evangélikus templomban.

* * *

A falu minden lakosát várjuk a rendezvényre. Ismerjék és tiszteljék meg jelenlétükkel azokat a hivatásos és amatőr művészeket, akik az Önök kedvéért vállalják a bemutatkozást.

Az újsággal együtt kézhez kapják az egész éves programot, ami *Toman József* segítségével készült. Remélem, hogy az év során többször előveszik azt, és többen részt vesznek a programokon. Olyan kifogás nincs, hogy „nem tudtam róla”.

Bediné Németh Márta

ISKOLAI HÍREK

„Amikor célod van, küzdened kell érte”

Március 15-én a forradalom és szabadságharc hősei előtt megható és emlékezetes műsorral tiszteltünk. A koszorúkat és virágokat ezúttal is *Pletcher Tamás* biztosította. Köszönetünket fejezzük ki érte.

Iskolánkban az elmúlt időszak iskolai és területi versenyek jegyében zajlott, s elmondhatjuk, hogy ismét büszkékké lehetünk diákjainkra, akik méltón képviselték iskolánk hírnevét a falakon kívül is.

Az újság elmúlt számában még arról írtam, hogy a felső tagozatos tanulók SZÉPKIEJTÉSI versenyének eredményeképpen SZÉNÁSI ADRIENN 8. osztályos, VARGA GERGELY 6. osztályos tanulók képviselik iskolánkat Kápolnásnyéken a területi Kazinczy versenyen.

Szénási Adrienn II., *Varga Gergely* III. helyezést ért el.

Agárdon a körzeti mezei futóversenyen MÉSZÁROS TAMÁS 8. osztályos, TÓTH BARNABÁS 6. osztályos tanuló szintén II. helyezést ért el, ezért részt vehettek ugyancsak Agárdon megrendezett megyei futóversenyen. Itt Mészáros Tamás a résztvevő 63 versenyző közül 46. helyen végzett, Tóth Barnabás a 70 versenyző közül a 20.-ként ért célba.

Néhány felső tagozatos tanulónk a „BENDEGÚZ”-nak nevezett Országos Anyanyelvi tanulmányi versenyen vett részt a tanév folyamán.

Petz Anna 5 oszt., *Papp Anita* 6.oszt., *Pápai Kata* 6.oszt., *Liptai Albertina* 7. osztályos tanulók továbbjutottak a megyei döntőbe, melynek megrendezésére március 26-án Székesfehérváron került sor.

Az alsó tagozatos tanulók is több iskolai versenyben mérhették össze tudásukat, s részt vettünk a szokásos területi versenyeken is.

Iskolai szinten lezajlott az osztályok MATEMATIKA versenye.

Az eredmények a következők:

1. osztály:	2. osztály:
I. Szabó Dániel	I. Milichovszky Emőke
II. Varga Gábor	II. Vincze Ádám
III. Szabó Péter	III. Seres Péter
3. osztály:	4. osztály:
I. Petz András	I. Karpenkó Norbert
II. Kerényi Tamás	II. Kalocsai Tamás
III. Erdélyi Gábor	III. Lázár Csilla

Minden évfolyamból az I. és II. helyezést elért tanulók képviselték iskolánkat a pázmándi iskola által meghirdetett területi matematika versenyen, ahol PETZ ANDRÁS 3. osztályos tanuló I. helyezést ért el.

Az 1-2. osztályos tanulókat versenyre hívta a pázmándi iskola. Az 1. osztályos BÁN SZABOLCS, és a 2. osztályos GURABI VIVIEN képviselték iskolánkat. *Gurabi Vivien* a területi versmondó versenyen első helyezést ért el.

Iskolai MESEMONDÓ versenyünket is lebonyolítottuk. Először a 3-4. osztályosok versengtek, a következő eredménnyel:

3. osztály:	4. osztály:
I. Karnóczy László	I. Lázár Csilla
II. Varga Bence	II. Kun Henriett
III. Zoltai Fanni	III. Szilágyi Nóra

Pázmádon a meghirdetett prózamonddó versenyen KARNÓCZI LÁSZLÓ és LÁZÁR CSILLA vett részt. *Lázár Csilla* 4. osztályos tanuló itt III. helyezést ért el.

A területi verseny helyezettei az ünnepélyes záró GÁLAMÚSORON vehették át az oklevél és könyvjutalmat. **Gratulálunk nekik.**

Később rendeztük meg az 1-2. osztályosok MESEMONDÓ

versenyét, amelyre meghívtuk a nagycsoportos óvodásokat. Örültek a meghívásnak, a kapcsolattartásnak. Talán kevésbé idegenen érkeznek a kicsik az iskolába amikor elérkezik az idő.

1. osztály:	2. osztály:
I. Szabó Péter	I. Kürtösi Dániel
II. Bán Szabolcs	II. Pók Máté
III. Tóth Petra és Varga Gábor	III. Gurabi Vivien és Schachay Bettina

MESEMONDÓ versenyünket RAJZKIÁLLÍTÁSSAL kötöttük egybe, amikor a megtanult meséből, illetve bármely ismert, olvasott mese alapján illusztrációkat készítettek a tanulók.

A zsüri a következőképpen értékelte a tanulók munkáit:

1. osztály:	2. osztály:
I. Varga Gábor	I. Seres Péter
II. Zoltai Liza	II. Németh Renáta
III. Fehér Levente	III. Bokros Virág
3. osztály:	4. osztály:
I. Oláh Balázs	I. Karpenkó Norbert
II. Erdélyi Gábor	II. Szilágyi Gabriella
III. Lapos Tímea	III. Bokros Lídia

A 4. osztályos tanulók helyesírási versenyében

I. helyezett *Lázár Csilla*

II. helyezett *Bohár Bence*

III. helyezett *Antal Kitty, Bokros Lídia*

Minden helyezést elért tanulóknak, minden versenyben résztvevőnek Gratulálunk, mi is örülünk sikereiteknek.

Látszik, hogy rendkívül mozgalmas, aktív időszakot töltöttünk el, így következnek a megérdemelt pihenés majd a tavaszi szünetben.

Április hónapban ROVÁSÍRÁS versenyen mérhetik össze a tudásukat a nagyobbak. Mindezt kézműves kiállítás követi majd, amely mindenki számára megtekinthető lesz.

Április 22-23-án lesz iskolánkban az 1. osztályosok beíratása.

Április 30-án 5 órai kezdettel tisztelettel és szeretettel várjuk az édesanyákat és nagymamákat az ANYÁK NAPI ÜNNEPSÉGEN.

Május hónapban újabb látogatást tesznek a nagycsoportos óvodások iskolánkban.

Május 12-én emlékezünk iskolánk névadójára, s a „MADARAK ÉVE” alkalmából előtérbe kerül a Madarak Fák Napja ünnepe.

Évek óta részt veszünk Válon a Vajda János szavalóversenyen, melyet az alsó- és felső tagozatos tanulók számára egyaránt meghirdetnek. Erre május 21-én kerül sor.

Május végén GYERMEKNAP. Tekintettel az elmúlt év sikerére, a segítőkész aktív szülők, elsősorban az SZMK tagjainak segítségét fogjuk kérni.

Színjátászó szakkör tagjai Sanyi manó és a darazsak című zenés mesejátékkal, valamint néhány bábelőadással szeretnének bemutatkozni. A rendkívül sok program és verseny miatt nehéz megfelelő időpontot találni, de plakátokon hirdetni fogjuk az előadás időpontját és helyét. Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt.

A 3-4. osztályos, valamint a felső tagozatos tanulók május 31-étől június 4-éig az ERDEI ISKOLAI program keretében Nagyvisnyón tölthetnek egy hetet, természetesen tanulással, ismereteik bővítésével.

A kisebbek június utolsó hetében egynapos tanulmányi kiránduláson vesznek részt.

Mily hamar elérkezett a tanév vége. Június 12-én 5 órai kezdettel ballagás és tanévzáró ünnepély lesz.

Addig azonban még rengeteg munka és tennivaló vár ránk. *Kívánok ehhez mindenkinek egészséget, erőt, kitartást, szép eredményeket.*

Somfai Sándorné

HÍREK, INFORMÁCIÓK, PROGRAMOK

Tájékoztató a csatornázásról

Az OTP LTP szerződések adategyeztetése folyik, amelyben a települések összevetik a kötők névsorát a Pénztár nyilvántartásával.

Ezt követően nyitja meg az OTP LTP az elő-takarékossági számlákat. (Mint ahogy azt már korábban jeleztem, a lakosok és a jogi személyek névre szóló értesítést kapnak a befizetések rendjéről.)

A lakosok szerződéspéldányait a többi fél (önkormányzat, alapítvány, társulat) folyamatosan írja alá, ezt követően azok is visszaküldésre kerülnek.

A hitelszerződés aláírásra előkészítettük, az aláírás az OTP LTP listák egyeztetését követően történik meg. (A kölcsönt az LTP megtakarításokból fizetjük majd vissza.)

Folyamatosan tárgyalunk a FEJÉRVÍZ Rt-vel az üzemeltetés feltételeiről.

A közbeszerzési eljárás lezárult, a fővállalkozói szerződést a GEOTOR Kft-vel megkötöttük, a munkaterület átadása megtörtént. A műszaki ellenőr az ALBA GEOTRADE Kft. lesz. Jelenleg a kiviteli tervek készítése zajlik. Az érdemi munkák tavasszal, a jó idő beálltával, kezdődnek.

*Kuna Ferenc
Társulati elnök*

Elérkezett a jó idő, így elkezdődtek a csatornaépítés munkálatai. Településünkön a csatornaépítés munkálatainak nagy részét az ÉPGÉP 2002 Kft. végzi. A munkákat a település martonvásári oldalán kezdik és úgy haladnak Gyúró felé. A kivitelező mindenkivel egyeztet a konkrét csatorna csatlakozási pont kiépítésére, ezért kérjük aktív közreműködésüket.

A kivitelezés során csak a legszükségesebb ideig lesznek nyitott árkok, de hétvégére nyitott árkot nem hagynak.

A munkával természetesen kényelmetlenségek is lesznek (közlekedés, por, a hétvégi szemétszállítás bonyolultsága, sőt a májusi lomtalanítás is). Megszokott települési rend némileg felborul, de bízunk abban, hogy a munka eredménye megéri a kényelmetlenséget.

A kivitelező szeretné, ha a falu teljes csatornahálózatának megépítése ebben az évben elkészülne, így jövőre már csak a közterület helyrehozatali munkákra, az utak valamilyen formában történő rendbetételére kerülne sor.

Kérjük szíves türelmüket a munkák során, és segítsék a kivitelezők munkáját.

***

Közlemény

a kutatás, illetve közvetlen üzletszerzés célját szolgáló adatkezelésekről

Az elmúlt időszak növekvő számú panaszai arra utalnak, hogy a polgárok nem kapnak megfelelő tájékoztatást arról, hogy lehetőségük van nyilatkozatukkal megtiltani, illetve korlátozni a közúti közlekedési nyilvántartásban és a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban nyilvántartott adataik közvetlen üzletszerzés (direkt marketing), tudományos kutatás, közvélemény-kutatás és piackutatás céljára történő felhasználását.

A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény az adatalanyok hozzájárulásától függetlenül teszi lehetővé bármely polgár, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet számára, hogy az említett adatbázisok segítségével a személyek és járművek adatait direkt marketing, tudományos kutatás, közvélemény-kutatás és piackutatási célú megkeresésekre felhasználja. Az adatok kiadását, illetve egyéb módon történő felhasználását az érintettek korlátozhatják, azonban az Adatvédelmi Biztos Irodájához érkező ilyen tárgyú beadványok emelkedő száma arra enged következtetni, hogy a Belügyminisztérium, illetve a nyilvántartás szervei erről szóló tájékoztatása ugyan sokakhoz eljutott, mégis számos polgár nem értesült még e lehetőségről.

Felhívom az állampolgárok figyelmét arra, hogy a lakó- vagy tartózkodási helyük szerint illetékes jegyzőhöz (okmányirodához), vagy a Belügyminisztérium Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatalának Ügyfélszolgálati Irodájához (1094 Budapest, IX. kerület, Balázs Béla u. 35.) címzett nyilatkozattal (ajánlott levélben vagy személyesen) megtilthatják, hogy személyes adataikat ilyen módon felhasználhassák.

Az adatszolgáltatást tiltó/korlátozó nyilatkozatok nem érintik a törvényben előírt adatok nyilvántartását és adatszolgáltatások teljesítését. Mivel a szóban forgó nyilvántartások nem kapcsolhatóak össze, az állampolgároknak a két nyilvántartásban szereplő adataikra nézve külön-külön kell kérniük a letiltást.

Budapest, 2004. február 25.

Dr. Péterfalvi Attila

***

Az éves szemétszállítási díjak befizetésére továbbra is van lehetőség hetente szerda délutánonként, ügyfélfogadási időben (13-16.30 óráig) a polgármesteri hivatalban.

***

TORDAS	Állandó népesség	Lakónépesség (2003 év)
	Férfi Nő együtt	Férfi Nő együtt
	877 864 1741	866 849 1715

***

Könyvtárba beiratkozott olvasó 2003-ban:	233 fő
Ebből gyermek:	82 fő
Felnőtt:	151 fő.
A könyvtári kötetek száma:	9761
Könyvbeszerzésre fordított összeg 2003-ban:	605.000 Ft
Időszaki kiadványokra:	104.000 Ft
Különböző időszaki kiadványok, folyóiratok száma:	20 db.

***

A Tordas-Gyúrói Horgászegyesület által rendezett Horgászverseny 2004. május 29-én délelőtt 9 órai kezdettel kerül megrendezésre a gyúrói horgásztavon!

***

Anyák Napi virágvásár!

Cserepes növények vására 2004. április 30., május 1. és május 2-án a Sport Büfénél.

KÖRNYEZETÜNK HÍREI

Még mindig az új kukákról:

Tapasztaltuk, hogy a szemétszállítás napján nem csak a kiosztott kukák vannak az utcára kirakva, hanem zsákok is, és a kirakott kukákat sem jelölték még meg sokan.

Kérjük, hogy most már az új kukákban kerüljön a szemét minden szombat 7-8 óra között az utcára. Ha valakinek mégis több szemete van, mint ami a kukában elférne, igényeljen újabb kukát, bár ezzel együtt a szemétszállítás díja is duplájára nő.

***

LOMTALANÍTÁS 2004. május 8-án (szombaton) a rendes szemétszállítással együtt!!!

***

Közterületek tárolt különböző anyagok, építőanyagok, működésképes, vagy működésképtelen gépjárművek a csatornaépítést akadályozzák, ezért felkérjük az érdekelteket azok saját területükön történő tárolására. A polgármesteri hivatal érvényben lévő közterület foglalási engedélyt nem adott ki, így a most közterületen tárolt fentebb említett anyagok szabálytalan tárolása szabálysértési eljárást vonhat maga után, és a csatorna építés során történő károsodásukért felelőség a tulajdonost terheli.

***

A csatorna építés során okozott közterületi bontások és rendezetlenség nem jogosít fel bennünket arra, hogy a közterületi kötelezettségünket (kaszálás, csapadékvíz elvezetés biztosítása stb.) elfelejtsük. Lehet kulturáltan építkezni és ezáltal környezetünket is kulturáltan tartani.

A CSUPOR-GYŰJTEMÉNY

Bizonyára vannak jó néhányan a faluban, akiknek *Csupor Zoltán* neve nem sokat mond, mert személyesen nem ismerték, vagy nem hallottak róla és azt már végkép nem tudják elképzelni, hogy a szépen felújított katolikus templom oldalában toldozott-foltozott épületekben valamikor – alig néhány éve – volt egy világra szólóan híres magángyűjtemény. És bizonyára sokan vannak, akik viszont pontosan emlékeznek arra, hogy a családi hagyatékból mely szerszámok, használati tárgyak, személyes holmik, családi okmányok kerültek a gyűjteménybe.

Zoli bácsi halálával mint pirkadatkor álom, úgy illant el a történelmünk ezer apró kis darabja, mert végakarata szerint a gyűjteményt a gödöllői Városi Múzeumra hagyatékot, mert talán így látta biztosított, hogy az méltó kezekbe kerül. Akaratának megfelelően a múzeum mindent elvitt amit csak talált, azóta a Csupor-gyűjtemény nem létezik Tordason.

Hogy ez jó döntés volt-e, azt ma már nem lehet és nem is kell megítélni. A mi dolgunk, hogy megkeressük azokat a lehetőségeket, amelyek révén megőrizük Csupor Zoltán személyének, munkásságának emlékét, hiszen több mint negyven évi egyházi szolgálatával, szenvedélyes gyűjtőmunkájával nem csak világhírűvé tette a települést, de a falu háború utáni történetének egyik meghatározó egyénisége is volt. És ugyanakkor gyűjteményének a helytörténetre vonatkozó része pótolhatatlan értékeket képviselt a falu lakói számára.

Ezek a gondolatok vetődtek fel,

amikor felkerestük a gödöllői múzeum vezetését, hogy adjanak lehetőséget számunkra, hogy tájékozódhassunk a Csupor-gyűjtemény jelenlegi helyzetéről és egy hosszabbtávú együttműködés lehetőségét egyeztessük. Küldöttségünket *Milichovszkiné Szalai Ilonát, Bediné Német Mártát* és jómagamat nagy szeretettel fogadta a múzeum igazgatója *Gálné dr. Merva Mária*, munkatársa, a városi közoktatási iroda vezetője, és a képviselő testület kulturális bizottságának elnöke.

A múzeum könyvtárában percek alatt tordasi nevekkel, arcokkal, régi és újkori dokumentumokkal találtuk magunkat szembe azokban a fotóalbumokban, mappákban amelyeket a vendéglátóink bemutatnak. Láthattuk a múzeum raktárában a ki nem állított tárgyakat, térképeket, könyveket és az állandó kiállításon a magángyűjtemény restaurált legértékesebb darabjait. Az eredeti gyűjtemény technikatörténeti anyagait más szakmúzeumok őrzik.

A gödöllői vendéglátóinktól ígéretet kaptunk arra, hogy lehetőségünk lesz a jövőben a magángyűjtemény egy-egy részterületéről időszakos kiállítást rendezni és így újra láthatjuk a legértékesebb darabokat.

Segíteni tudnak egy majdani állandó helytörténeti kiállítás anyagának összeállításában és a gyűjtemény helytörténeti vonatkozású darabjaiból kölcsönöznek részünkre. Első alkalommal az őszi Hangya napokon lesz látható újra Csupor-gyűjtemény Tordason.

Toman József

POLGÁRŐR HÍREK

Beszámoló a 2004-es évi közgyűlésről

A Tordasi Polgárőrség elmúlt egy esztendei munkáját a nyugodt, csendes, folyamatos tevékenység jellemezte. Úgy érzem, hogy a falu büszke lehet saját tagjaira, lakóira, vezetőire, és így Polgárőrségére is.

A februárban megtartott közgyűlésen elfogadtuk a 2003-és évről szóló beszámolót és a 2004-re szóló tervet. Az elmúlt évben közel 400 szolgálatunk volt. Azt is ki kell emelnem, hogy szolgálataink alatt az elmúlt évben rendkívüli esemény nem volt.

Bevételeink nagyobb részét az Önkormányzat adta (1.300.000 Ft), ezzel lehetővé vált a kocsis cseréje, de jelentős összeget (370.700 Ft) kaptunk az itt lakóktól (vállalkozóktól és magánszemélyektől), vállalkozásoktól és intézményektől, illetve az APEH-től, a felajánlott 1% (136.080 Ft) következtében.

Költségeink döntő többségét a gépkocsi megvásárlása (950.000 Ft), üzembem tartása (üzemanyag, javítás, biztosítás) tette ki (785.512 Ft). Kiadásaink voltak még a rádiótelefonok üzemeltetése, banki, adminisztrációs célokból is (107.427 Ft). Bérjellegű kiadásunk nem volt. Összességében pénzgazdálkodásunk megfelelő volt, az évet pénzügyi szempontból több mintegy 100.000 Ft megtakarítással zártuk. Tevékenységi és pénzügyi tervünk 2004 évre az elmúlt évi tényadatok megerősítő összegeit tartalmazza.

Kapcsolataink más szervezetekkel a céljainknak és hagyományainknak megfelelően jónak mondható.

A 2003-es esztendőben kapott, az adó 1%-ából származó összeget üzemanyagra fordítottuk. Támogatni a vezetőségi tagoknál, vagy a postán illetve a Pol-

gármesteri Hivatalban megtalálható postai utalványon is lehet.

Összefoglalva úgy érzem sikeres esztendőt hagytunk magunk mögött 2003-ban, és ilyet kívánok magunknak idén is.

A vezetőség azonban sok változást tervez, de a megszokott, és jól bevált gyakorlatot kívánja folytatni, és a szolgálatok számát növelni akarja. Változtatunk a szolgálatok időbeosztásán, a szervezésén. Az idei évben ugrásszerűen megnövekedett bünesemények száma miatt a Rendőrséggel való együttműködés módján is módosítottunk. Célunk a falu biztonságának megvédése, a biztonság fokozása. Kérjük, hogy ebben mennél többen vegyenek részt, hiszen ezzel saját magunkon segítünk.

A tagságnak megköszönöm egész évi folyamatos becsületes munkáját, támogatóinknak pedig az adományokat.

Vezetőség nevében:

Andorfy Ottó

A tanító visszaemlékezései

Pályám emlékezete

3. Az én falum

Tornánadaska, ahol pályámat elkezdtem, nagyon szép helyen fekszik, a Bódva folyó völgyében. Egyik oldalon a Cserehát nevű vidék van, dombjaival, erdeivel, megbúvó kis falucskákkal. A völgy másik oldalán – közvetlen a község határában – kezdődik a Tornai-hegység. Mintegy 400 méter magasan vonulat, oldala sziklás mészkő, kevés bokorral, fával; kopárnak mondható. Viszont a hegy tetején nagy erdő vert tanyát. Ott volt a község határa – egyben a trianoni országhatár.

A hegy tövében 4 forrás fakad: Rongyos kút, Felső kút, Pasnyak és a Vecsem. Kristálytiszta, és igen jó vizük volt akkor. Nyáron is csak 7 C fokos. A „Felső kút” vize a falun folyik keresztül az iskola közvetlen közelében.

A kasztos hegyoldal alulról kietlennek látszik. A hegytető nem sima, hanem nagy horpadások – töbrök – teszik változatossá. Ezek a szakirodalom szerint nagy barlangok beomlása folytán keletkeztek. Ennek is találtam bizonyítékát: a hegyen van az úgynevezett Vecsembükki Nagy Zsomboly, ami a barlangászok szerint kútszerűen 102 méter mély. Hatalmas nyílása a felszínen tátong.

A faluban fakadó Felső kút is egy nagy sziklahasadék. Valami nagy barlangrendszer lehet a föld alatt, a mészkőben. A felszín is rejt különlegességeket. Én vezettem a hegyre *Soó Rezső* botanikust, aki hamarosan megtalálta azt, amiért jött: egy, az ország területén sehol máshol nem található növény, latinul *Onosoma Torniensis*.

Nem mindennapi látvány volt telenként a hely déli oldalán sütkérező és vonuló hatalmas szavas rudli. Nyáron aligha tűntek volna fel, de télen a fehér havon szinte meg lehetett számolni őket. Nagyon nagy csapatok voltak. Így érthető, hogy miért éppen ezen a hegyvonulaton, Szelce pusztán volt *Horthy Miklós* vadászterülete. A völgyben folyó Ménes patakban rengeteg sebes pisztráng tette változatossá a vadban, (őz, szarvas, vaddisznó, nyúl és róka, valamint vidra, nyest és vadmacska) gazdag területet.

A hegytetőről be lehetett látni a mészkőhegy másik vonulatára, Szlovákiába, ahol a Szádelői és az Aji völgy, valamint Torna várának romjai látszottak. Egyszer nagyon derült időben a Magas Tátra havas csúcsaiban is tudtam gyönyörködni.

A völgy sem volt egyhangú: a kanyargó és sokat kiöntő Bódva folyót a 30-as években megrendszabályozták, kanyarjait levágták. Sebesebb lett, de halállománya – ha kevesebb is – megmaradt, kitűnő horgász és rákász lehetőségekkel. Amikor kevés időm jutott rá, – éltem a vadászat, a halászat és a rákászat lehetőségeivel.

Ez volt a szórakozásom. Ilyenért ma igen nagy pénzeket kellene fizetni. Akkor nem került semmibe, csak időbe – ami főleg nyáron állt rendelkezésemre.

A Bódva túlsó partján szintén mészkőhegy áll egyedül: Esztramosnak nevezik a helybeliek, ami kutatások szerint az extra mons latin elnevezésből származik. Nagyon tiszta mészkőből áll, innen szállították Diósgyőrbe a vasolvasztáshoz szükséges nyersanyagot. Az egyedül álló hegy jó részét már lebányászták – ez messziről látszik. De közben egy barlangot találtak, amit belül ragyogó fehér mészkristályok borítanak be. Feledhetetlen látvány. Itt ezen a részen a bányászatot beszüntették, hogy az egyedül álló természeti szépséget megőrizték.

Vadászat közben a hegytetőn eltöltött hajnali vagy esti les különleges élményt jelent. Ilyen élményben sem színházban,

sem más szórakozóhelyen nem lehet része az embernek. Nem a zajos zene, ivászat vagy hasonlók tették kellemessé a jelenlétet, hanem éppen a nagy csend. Ahogy a költő írja „a néma csendbe egy madár csak néha füttyentett be”. Ez így van, de ez a füttyentés nagyon szabályszerű volt. Az erdő madarai egy időben ébredtek, táplálkoztak és szólaltak meg a nap fényét követően. Bizonyos fajok már hajnalhasadáskor, mások későbbben- szinte egymásra várva. Így mozogtak a vadak is. Tudtuk, hogy melyik hangok után várható a róka, az őz vagy a disznó megjelenése a lesen. Amint megszólaltak, úgy egy idő múlva el is hallgattak. Annyira pontosak voltak a különféle hangok és megszólalások, hogy egyáltalán nem volt szükség órára. Napkelte után már csend lett, hogy estefelé újra kezdődjék a tündéri muzsika. A vadak is elpihentek – további les céltalan volt.

Számomra ez volt a legfontosabb a vadászat élményében, nem annyira a vad elejtése.

Nyári estéken a Bódvában apró halacskákat fogtam, rátűztem egy nagyobb horogra, belógattam éjjelre a vízbe és hajnalra egy-egy csuka fickándozott a zsinór végén. Csirkebéllal balint lehetett fogni. Rákászni pedig récsére kötött haldarabbal.

Mindezek nőtlen 20-30 éves koromban történtek. Milyen jól jött volna ez a zsákmány a konyhára, az ínséges, háború utáni időszakban a családomnak! De utána már nem lehetett a puskát sem használni, csak nagy titokban.

Emlékezetes marad első utam a hegyre. Titokzatosan és ismeretlenül meredt magasra éppen az iskolával és lakásommal szemben, de nem ismertem a járást. Csak úgy toronyirányban nem lehetett a sziklás hegyoldalnak nekivágni. Egyik kis tanítványom, a mindössze harmadikos *Kovács Laci* volt az idegenvezetőm. Ilyen néven nem igen ismerte senki a faluban, az de apja foglalkozása után a *Bacsó Laci* nevet kapta. Apja a hegyen juhászkodott. Amikor egyik napon a fiú élelmet vitt fel, hozzá szegődtem. Életkora ellenére nagyon sok mindenről tájékozott volt. Ismerte, hol van a hegyen az egyetlen kút, tudta, hol van a grófi vadászházikó és könnyen rátaláltunk az édesapjára.

Sokat tanultam vadásztudományomat illetően *Hornyák Józsi* bácsitól, aki a gróf kerülője (mezőőre) volt. Fél életét a hegyen töltötte, minden bokrot ismert az 1800 holdas erdőben. Józsi bácsi szerint oly csendesesen kell a vadat várni, hogy „még a szempillát sem szabad mozgatni”. Bár az öregnek kellett volna az erdő vadjaira is vigyázni – a falu tanítója nem számított orvvadásznak. Magát sem számította oda. És még azt az egy-két jó ismerőst, akik baltát és kötelet vettek a vállukra, mintha favágásra mennének. Puskájuk a hegyen fa odúban volt rejtve. Elővették, majd visszadugták. Nagy bizalom jele volt, amikor én is jelen lehettem ezeknél a műveleteknél.

Többször előfordult, hogy láttunk vadat, de nem került puskavégre. Ilyenkor Józsi Bácsi mindig megjegyezte, hogy „annak még nem jött el az ideje” – és ezzel minket is megnyugtatott. De azt is jelezte, ha valamelyik vadnak „eljött az ideje”.

A szomszédos területen volt egy pár személyes, tűzhellyel is ellátott vadászkunyhónk. Nem volt bezárt, ha zárva. A gerendáról mindig lógott egy-egy jó darab szalonna, hagyma, ami az őzmáj elkészítéséhez kellett. Az egerek így nem jutottak hozzá. Az őzmáj még melegen elkészült, mire az őzet megnyúztuk, feldaraboltuk. Jobb szórakozást el sem tudok képzelni. Utána ittunk egy-két kortyot az ott termelt kegyetlen rossz novából.

BALASSI BÁLINT

(1551-1594)

HALÁLÁNAK 410. ÉVFORDULÓJÁRA

Emlékeim 8-10 éves koromban ott kezdődnek, amikor nagybátyám Szécsényben volt állatorvos. Minden nyáron két hetet ott töltöttem pár évig. Ott tanultam meg korán férfikerékpáron biciklizni. Szüleim nem kísérték el, egyedül utaztam, ez akkor még biztonságos volt.

Balassagyarmaton várt nagybátyám, mivel Szécsény felé itt lehetett átszállni. Később, amikor unokaöcsém a Fasori gimnáziumban bennlakó volt, kimenő napját nálunk töltötte. Akkoriban Balassagyarmat számomra csak azt jelentette: „ott át kell szállni.”

Később a gimnázium magyar óráin bővebben foglalkoztunk a költővel. De nagyon elcsodálkoztam, amikor a Trianoni békeszerződéssel kapcsolatban az Ipolyt folyózatónak nyilvánították. Nekem még a lábam is leért, amikor abban úsztam.

1968-81-es évben férjemmel két ízben jártunk levéltári kutatásokra a Felvidékre.

SZTRÁNYAY MIKLÓS:

Édesanyám
egyetlen egy

*Nem akartam megszületni,
Jó volt anyám része lenni,
Körülottem létezett,
Dobozott és lélegzett,
Magzatvízben lebegtetett,
Vizek felett
Ő lebegett,
Világosság
Nem érdekelt.*

*Nem akartam megszületni,
Úgy kellett világra lökni,
Örök parancs,
Úgy legyen,
Világosság
Szememen!*

*Félemerként,
Félve (f)éltem,
Ha nem leszel,
Mi lesz velem,
Élet lesz-e az életem?*

*Hogyha elmész, hová megyek,
Kivel, miről beszélgetek?
Közös élmény, mely csak egy van.*

*Édesanyám Te Páratlan,
Édesanyám Egyetlen Egy,
Te legyél az örök élet!*

A XVI. századi reformáció kori emlékanyag nagy része ugyanis ott van. Nem volt könnyű olvasni a kéziratokat, mert a humanizmus és reformáció idején magyar kéz- és helyesírás más volt még mint ma. Hogy csak egy példát említsek: czhylleczyhap=csélsap. A latin viszont egységes volt. E korból három könyve is megjelent a Tudományos Akadémia kiadásában. A csorbai szlovák evangélikus lelkész meghívására 1-2 napot töltöttünk náluk, ők viszont nálunk Budapesten. Kapcsolatunk máig is tart. Ő vitt el bennünket Lipótra Balassi sírjához.

Báró Balassi Bálint, Balassa gyarmati Zólyomban 1554 október 20-án született az egyik pestisjárvány idején. Ősrégi magyar család. Apja *Balassi János* dúsgazdag protestáns főúr, felsőbányavidéki főkapitány, törökverő hős. Édesanyja a nagy műveltségű *Sulyok Anna*. Bálintot 1564-től a zólyomi evangélikus prédikátor, *Bornemisza Péter* nevelte. Egy tankönyvében már fennmaradt tollpróbája. Nürnberg Padova egyetemén járt. Beszélt, írt német, latin, szlovák, olasz, román nyelven.

Apját összeesküvés vádjával 15 éves korában letartóztatták. A család Lengyelországba menekült, majd az apa utánuk szökött. Szülei vigasztalására fordította le németből 18 évesen a *Beteg lelkeknek való Füves kertecske* című protestáns elmélkedést. Apja később kegyelmet kapott, az udvarban főajtónálló-mester lett. Bálint a Pozsonyi Országgyűlésen magán-juhásztáncával elkápráztatta az udvart.

1576-ban a lengyel királlyá választott *Báthory* szolgálatába állt, ezzel pedig gyanúba keverte a Habsburgok mellett kitért apját.

Erdélyben megsebesült, fogságba került, hazatértekor 1577-ben apja már nem élt. Ebben az évben írja meg első ismert költeményét *Krusith Ilonához* (Érdekességként említem, hogy 1579-ben egy török vámnaplóban jelent meg először írásban a „kávé”). 1579-82-ben Egerben hadnagy 50 lóval. Közben 6 évig udvarolt *Ungnád Kristófné Losonczy Annának* (Anna versek). Szerelmi kalandok kísérték egész életét, majd megözvegyült unokatestvérét *Dobó Krisztinát*, *Dobó István* egri hős leányát vette feleségül 1584 karácsonyán. Sárospatakot hozományként elfoglalta. Vérfer-tőzésért, várelfogalásért pereskedtek.

1585-ben végrendeletet készít, amelynek kezdete:

„*En Balasy Bálint Gyarmati, tes-*

temben beteges lévén, de elmémben egészséges, ajánlom először az én lelkemet az én kegyelmes Istenemnek, kérvén azután mindenféle barátimot, bizott uraimot és ismerémöt, hogy az kinek mit vétettem volna, énnekem megbocsássonak.”

Ungnádne Losonczy Anna férje 1588-ban meghalt. Balassi házasságát Dobó Krisztinával érvénytelenítették, birtokait visszakapta. Katonai pályáját is folytathatta. Életének legszebb termékei a Júlia-versek. Sikertelen házassága miatt 1589-91-ben Lengyelországban van hadjáraton. 1590-ben *Wesselényiné Szárkándi Annához* írja Célia verseit.

1594. május 30-án Esztergom ostrománál esik el a török elleni harcokban.

Egyes irodalomtörténészek szerint a szerelem költője, reneszánsz trubadur. Remek természetleírások, vallásos, nagy hazafi, a török idők harcosa.

„*Vitézek mi lehet ez széles föld felett szebb dolog az végeknél?*

Holott kikeletkor az sok szép madár szól, kivel ember ugyan él:

Mező jó illatot, az ég szép harmatot ad, ki kedves mindennél.”

Rendkívüli zenei műveltségére utalnak nótajelzései és a dallamkészlet formai sokoldalúsága, melynek nem ismerjük mását a magyar irodalomban. Magyar eredetű dallamai között első helyen áll az evangélikus énekeskönyvben is szereplő: „Bocsásd meg Úristen, ifjúságomnak vétkét” kezdetű.

Vallásos énekeit csüggedés, az emberi romlottság Isten büntető igazságosságának, de végtelen könyörületességének, tusakodó belső világát eleven érzése hatja át.

„*Áldj meg minket Úristen az te jóvoltodból,
Világosíts meg minket irgalmasságodból
Orcád világosságával, lelked ajándékával,
Hogy élünkben ez földön járjunk igazsággal.*”

Írásai lappangtak. 1874-ben a főúri radványi levéltárból kerültek elő. Balassi Pátzay Pál által készített szobra Budapesten az Andrássy úti Köröndön áll.

Végül idézet egyik verséből:
„*Jó egyesség, szent békesség és kedves kegyesség
szálljon mi közünkben,
Véletlen halál, ki reánk őrt áll,
ne fojtson meg hertelen élünkben.*”

Botta Istvánné

„Mostan emlékezem az elmúlt időkről”
(Ilosvai Selymes Péter)

Történetek, emlékek településünkről

Volt egyszer egy tsz

II. rész

Az 1960-as évek végére a három termelőszövetkezet egyesülésének legfontosabb kérdései rendeződtek:

– kialakultak a nagyüzemi táblák (Tordas és Gyúró határai „megszűntek”),

– eldőlt, hogy a telepek, központok hol alakulnak ki, s hol, mivel foglalkoznak, (Tordas: géptelep, raktárak, Gyúró: iroda, sertés, szarvasmarha tartó telepek, Erdőmajor: kezdetben terménytárolás, később hízó-marha és sertés telepek)

A növénytermesztés szakszerűségéhez a gépesítés, talajművelés volt a legalapvetőbb feladat.

Korszerű nyugati gépeket vásároltak (John Deere adaptoreivel, kombájnok és más erőgépek, magyar gyártmányú de annál jobb RÁBA traktorok, amelyek váltották a szintén jó konstrukciójú nagy DUTRA traktorokat) amelyek a nagyüzemi

táblákon gazdaságosan és hatékonyan dolgozhattak, jó vetésmínőséget, talajművelést biztosítottak. A műtrágya, növényvédelem felhasználás évről évre növekedett, ezzel együtt természetesen a terméseredmények is. 1976-ban pld. „a búza 43 mázsás átlagot „hozott” hektáronként, de jövedelmező volt a borsó és a lucerna-széna termés is. A kukorica már nem hozta az elképzelt terméshozamot a rossz időjárás miatt.” (Fejér Megyei Hírlap 1977. január 29-i száma a Tordas-Gyúrói Egyetértés Tsz. zárszámadó közgyűléséről.)

1970-ben az országban kialakuló különböző rendszerek közül csatlakoztak a Bábolnai Iparoszerű Kukorica Rendszerhez (IKR). Magyarországon sokáig volt meghatározó a kukorica-termelő gazdaságok működésében az IKR.

Az 1970-es évek elején még jól prosperáló kerteszet fokozatosan megszűnik. A munkai igényes termelés, a tsz. tagság előregedése miatt egyre inkább a nagyobb termelhető zöldségfélékkel foglalkoztak (paradicsom, káposzta). 1972-73-ban kivágásra került a sárgabarack ültetvény öregedés és a gyakori fagyveszély miatt, de nem utolsó sorban munkaerő igényessége miatt.

Állattenyésztésben a szarvasmarha, a sertés és a juh dominált. Jelentős legelő területtel rendelkező gazdaságban felvetődött a kérdés, hogy ennek kihasználása hogyan lehetne jobb. A tejelő szarvasmarha állomány részére egyre komolyabban felszerelt és korszerű istállókra volt szükség. Ezt azonban nagy anyagi ráfordítással lehetett megoldani. Tekintettel a nagy legelő területekre és az istállók átalakítási költségeire, a tsz. vezetése döntött: a tejelő szarvasmarha állomány tartásáról át-

tértek a hús-marha tartására. (Emlékszem nem kis vihart kavart ez a döntés a megye politikai szervezeteiben. A helyi vezetés azonban kiállt elképzelése mellett és az idő bizonyította, jól dön-

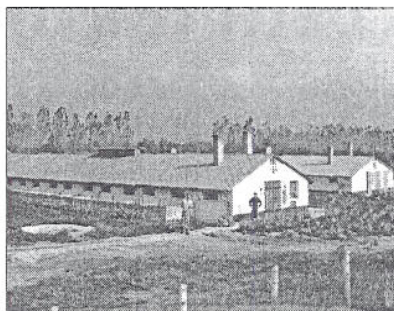
tettek.) Majd, miután elsősorban állategészségügyi szempontból, a legelőkön azonos fajú állatok maradhattak, megszűnt a juhtartás.

A magyartarka szarvasmarha állomány az állattenyésztőknek köszönhetően (már ekkor Hamza László mérnök volt a szarvasmarhákért felelős vezető, a termelési elnökhelyettes pedig Kovács S. Miklós) néhány év alatt országosan jegyzett törzsszállománnyá fejlődött.

1977-ben a szarvasmarha állomány elérte az 1240 db-ot, amelyből kevés híján 426 tehénnel számoltak a szaporulattal együtt a kijelölt 350 hektár legelő területen. Az értékesített marhahús mennyisége: 2000 mázsa, árbevétele 9 millió forint, az ágazat tiszta nyeresége, 3,5 millió forint volt.

A hús-marha tartás fejlesztéseként Franciaországból limuzin fajta marhát hoztak be. Mindkét törzsszállomány országos és határon túli hírnevet hozott a tsz-nek, amelynek nyomai még ma is megtalálhatók. Olyan gazdaságként kezelték a szövetkezetet, ahova külföldi csoportok és magyar látogatók is érkeztek, szakmai tanácskozásokat tartottak. Az állattenyésztés az évente megrendezett különböző kiállításokon díjak sokaságát hozta.

A sertéságazat az 1970-es évek végére elért az évi 6500 db sertés eladást.

„Többet és olcsóbban” írta a Népszabadság 1978. január 31-i száma a zárszámadó ülésről.

„Ennek a lehetőségnek az elemzése után állították össze idei tervüket.

Búzából 45, kukoricából 65 mázsás átlagtermést irányoztak elő, s

pontosan megjelölték a nagyobb eredményekhez nélkülözhetetlen szakmai tennivalókat. Döntéseik között szerepelt, hogy 170 hektáron napraforgót termelnek, továbbfejlesztik a szarvasmarha ágazatot, s javítják a takarmányozást. Beruházásra 13 millió forintot fordítanak, ennek az összegnek harmadáért korszerű gépeket vásárolnak, építkeznek, amelynek a legjelentősebb tétele egy új sertésnevelő. Befejezik a korábban elkezdett talajjavítást.”

A termelőszövetkezet mellett, éppen az ő segítségével, a háztáji gazdaságok is jelentősen fejlődtek (évente terménnyel, vagy pénzzel, a háztáji állatok felvásárlásának, szállításának szervezésével, a szervezést irányító ember alkalmazásával stb. segített). Ebben az időszakban csaknem 4 millió forint értékű állatot, terméket értékesítettek (1977-év adata). Mintegy harmada ennek az árunak nem mezőgazdasági foglalkozású emberektől, családoktól kerültek ki! Nagy érdeme a termelőszövetkezetnek és az ÁFÉSZ-nek, hogy összehangolt munkával messzemenően segítette a kistermelőket.

A termelőszövetkezet évről-évre fejlődik, erősödik.

(Folytatás a 10. oldalon)

(Folytatás a 9. oldalról)

Pénzbevételei rendszerek, kiszámíthatóak voltak. Volt olyan időszak, is amikor hitel nélkül tudtak gazdálkodni, elsősorban jelentős tartalékaiknak köszönhetően. A zárszámadás ünnep volt a két községben, mert várták az emberek az elmúlt év értékelését, tudták az év végi nyereség kifizetésére kerül sor, amely évről évre nőtt. Volt olyan év, amikor az évközi bérekre 33 % nyereségszemesedést fizettek.

A termelőszövetkezet kétszer volt „Kiváló Termelőszövetkezet”. (nem volt könnyű ilyen címhez jutni, azért sokat kellett tenni). Sok látogatója volt: egyetemi hallgatók, különböző politikusok és a termelési rendszer tagságából adódóan sok-sok szakmai tanácskozó színhelye, bemutató gazdasága volt.

Volt mit mutatni és erre a tsz-ben dolgozók és a vezetők is büszkék lehettek.

Igaz az is, hogy ez az időszak volt a magyar „csoda” időszaka, amikor a magyar mezőgazdaság termelte a nemzeti jövedelem nagy részét. (De miért nem teszi ezt ma is? A földek adottak, bár az épületeken meglátszik az idő.)

1983. szeptember 27-én híres vendég érkezett Tordas-Gyűrőre. *Mihail Szergejevics Gorbacsov* a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottság titkára, felesége és kísérete.

A vendégek a 2500 hektáros közös gazdaság termelési

eredményeiről, az aszály termés kiesésének pótlásáról tájékoztatták.

Tájékoztatót kaptak arról, hogy a búza 5,5 tonnás, az ezer hektáron vetett kukorica pedig várhatóan 5,6 tonnás átlagtermést hoz. Jó termést várnak napraforgóból, 2,5 tonnás hozammal számolnak.

A napraforgó termesztés és a hús-marha tartás nagyon érdekelte a vendégeket. A tsz. szarvasmarha törzstenyésztete ekkor már 1700 számosállatból áll, és évről évre nyereséget termelt.

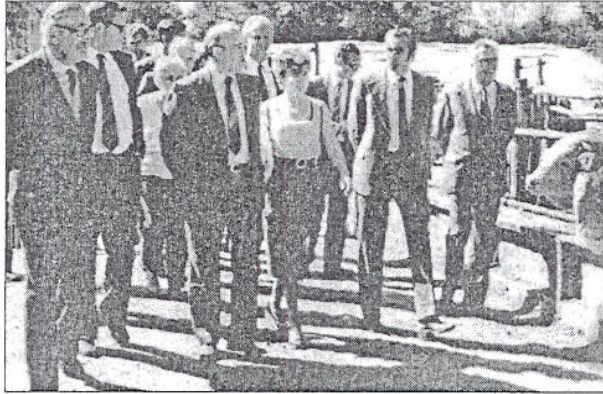
Az erdőmájor bika hizlaló telepen egyszerű szerfás színben 150 db magyar-tarka, illetve limuzin fajtájú bikát hizlaltak.

A munka eredményeként a hizlalt állatok súlya napi 1300 grammal gyarapodott. (A most olvasott visszaemlékezés alapját *Sztyéhlik László* nyugdíjas tsz. elnök visszaemlékezései képezi.)

Szép időszak, szép eredmények. Ma már a múlt ködébe tűnnek ezek, de az biztos, hogy kisebb-nagyobb gondok mellett a két településen élő emberek, és nem csak a tsz. tagok,

nyugodtan és biztonságban éltek.

A szövetkezet eredményei, a fejlődés még tovább elemezhető és bizom abban, hogy erre még sor fog kerülni, hogy Kovács S. Miklós főmezőgazdász, aki nyugdíjba vonulásáig a tsz. termelési elnökhelyettese volt, segít ennek megírásában, de jelentős a szövetkezet szerepe a községek fejlődésében, a községben lakó emberek jó közérzete megerősítésében is.

Mihail Gorbacsov Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottság titkára és kísérete

Belépés az Unióba

Kezdetektől napjainkig

A csatlakozási tárgyalások: Magyarország 1991. december 16-án kötött társulási szerződést az Európai Unióval, amely az ipari termékek szabadkereskedelmének 2001-ig történő megerősítéséről, a politikai együttműködés kialakításáról és a jogharmonizáció folytatásáról rendelkezett. Az 1994. február 1-én hatályba lépett szerződésben Magyarország jelezte, hogy célja a teljes jogú tagság elérése. A magyar csatlakozási kérelem benyújtására 1994. április 1-én került sor.

Az EU tagállamai az 1997. decemberi luxemburgi csúcson határozták el, hogy megkezdik Magyarországgal a csatlakozási tárgyalásokat, amelyeket végül 1998. március 31-én indultak meg. Magyarország mellett még 11 tagjelölt országgal (Bulgária, Ciprus, Csehország, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Málta, Románia, Szlovákia, Szlovénia) folytatott csatlakozási tárgyalásokat. A csatlakozási tárgyalások fordulópontja az EU 2000 decemberében Nizzában elfogadott bővítési stratégiája volt, amely kijelölte a csatlakozási tárgyalások menetrendjét. A 2001 júniusában tartott göteborgi EU-csúcs megerősítette azt a célt, hogy a legfejlettebb tagjelöltek már tagként vegyenek részt a 2004-es európai parlamenti választásokon. A csatlakozási tárgyalások lezárása után Magyarország polgárai 2003 áprilisában tartott népszavazáson megerősítették csatlakozási szándékukat (igaz ez a népszavazás produkálta a legalacsonyabb részvételi arányt, aminek okát az ügyben érintett szakértők és politikusok a mai napig keresik) majd Athénban Magyarország és az EU aláírták a csatlakozási szerződést. Ezután a 15 EU-tagállam parlamentjei külön-külön ratifikálták a csatlakozási szerződést. Így

Magyarország 2004. május 1-től az EU tagjává válik, és a magyar polgárok már részt vehetnek a 2004-es európai parlamenti (EP) választásokon.

A kampány már javában folyik, hiszen *Mádl Ferenc* köztársasági elnök június 13-ára tűzte ki a voksolás időpontját. A választópolgárok április 16-áig kapják meg az ajánlászévényeket, valamint az értesítést a névjegyzékbe vételről.

Magyarország összesen 24 képviselőt küldhet az EP-be, voksolni csak pártlistára lehet, ezek közül mandátumot azok kaphatnak, amelyek a leadott szavazatok legalább 5 százalékát begyűjtik. Körvonalazódnak már a csatlakozás megünneplésének előkészületei is. Ennek jegyében nyílt meg a 24. Budapesti Tavasi Fesztivál is, „Üdvözlünk, Európa!” mottóval.

Április 30-án éjfélkor indítják útjára a 8 méter átmérőjű óriás homokórát, az Időkereket a Műcsarnok mögött, a Dózsa György úton, másnap pedig a tervek szerint sétánnyá alakítják a két rakpartot, ahol immár 25 EU-tag zenéjéből, kultúrájából és konyhájából adnak ízelítőt.

Május 1-jén este az Operaházban tartanak díszelőadást. Az ünnepségekre összesen 750 millió forintot szánnak, ennek több mint felét a vidéki rendezvények kapják.

Akik többet szeretnének megtudni az EU történetével, céljával, intézményeivel és tevékenységével kapcsolatban azok az uniós hivatalos honlapján (www.europa.eu.int) olvashatnak már magyarul is alapszövegeket.

Az **uniós állampolgárság** intézményét 1992-ben aláírt Maastrichti Szerződés hozta létre. A szerződés értelmében

mindenki, aki valamely tagállam állampolgára, egyben az Unió állampolgára is.

Ez kiegészíti a nemzeti állampolgárságot, mivel többeljogokat biztosít. Az uniós állampolgárság négy konkrét jogosultsággal jár.

Ezek a következők:

- Az Unió állampolgára az EU bármelyik országában szabadon mozoghat, utazhat és tartózkodhat
- Az Unió állampolgára a lakóhelye szerinti tagállamban részt vehet a helyhatósági és az európai parlamenti választásokon, sőt akár jelöltként is indulhat és megválasztható
- Az Unió állampolgára az Unión kívüli országokban igénybe veheti bármelyik másik EU-tagállam diplomáciai és konzuli testületének védelmét, amennyiben saját országának helyben nincs képviselete
- Az Unió állampolgára petíciót nyújthat be az Európai Parlamenthez, és jogorvoslatért az Európai Ombudsmanhoz.

EURÓPAI UNIÓ 2004. 05.01.

Európai Unió! Mi lesz most 2004. 05. 01-től? Egy biztos! A következő Tordasi Kisbíró már az EU-ban jelenik meg. De! Ne legyünk cinikusak. A kialakuló helyzet sokkal komolyabb és nehezebb. Aki már „múlttal” is rendelkezik, az visszaemlékezik és a megtörtént eseményeket tényként kezeli. Egy kicsit óvatos. Az elmúlt évszázad nagyon változó volt számunkra.

- Aki fiatal-tehetséges és tehetős az hamar alkalmazkodik és bizakodó.
- Aki közömbös és várakozó „majd lesz valahogy” nehéz helyzetbe fog kerülni.
- Azért már érezzük: A politika messze van a valóságtól. A lehetőségek az akarattól. Több mint egy éve már a Tordasi Kisbíró-ban rendszeresen jelennek meg EU-val kapcsolatos írások. Ha az érzelmi valóságoktól elvonatkoztatunk
- Miért bővül az EU?
- Miért változott meg a bővítés menete? (Előbb 1-2 majd -3-4 végül 10 ország bővítéséről döntöttek!)
- Mi a hozomány a bővítésnek?
- Mit ad a bent lévő?
- Mit visz a belépő?
- Meddig tartható fent a vélemények, a hagyományok, a kultúrák sokszínűsége, érdekérvényesítése?
- A gazdasági különbségek?
Az biztos tény, igen erős politikai és gazdasági oka van ennek a bővítésnek. Meghatározóak a bentlévők, és ott is a gazdasági-politikai hatalmak hozzáállása és döntése.

Mit ad az EU Magyarországnak?

- Az ott előállított áruk tömkelegét
- Bémunkát esetleg kooperációt
- Szigorítást, elszámoltatást
- Iránymutatást
- A befizetett összegekből támogatásokat.
- Szabályozott piacot (mezőgazdaság)

Mit tud Magyarország nyújtani az EU-nak?

- A sajtóságos és előnyös elhelyezkedést Európában
- Kedvező természeti adottságokat
- Szorgalmas, fegyelmezett, jól motiválható, tehetséges embereket
- Gazdag történelmet, sajátos kultúrát és művészetet
- Magyar mentalitást és humort
- Magyaros vendéglátást és ízeket
- „A magyar Nők csodálatos látványát.”

Mi lesz a mi kis otthonunkban TORDAS-on? 2004. 05. 01-től is megy tovább az élet. Reméljük az álmok valóra válnak. A lehetőségeinket, adottságainkat kihasználhatjuk. Ehhez kívánok mindenkinek Erőt, Egészséget és Kitartást.

Derecskei János

SPORTHÍREK

ÚTÉPPARK Megyei II. osztály 2003/2004. évi bajnokság 2004. tavaszi sorsolás

18. forduló március 21. 15,00 óra (vasárnap)
Pázmánd-Tordas
19. forduló márc. 28. 16,00 óra (vasárnap)
Tordas-Csabdi
20. forduló április 03. 16,30 óra (szombat)
Kápolnásnyék-Tordas
21. forduló április 11. 16,30 óra (vasárnap)
Tordas-Pusztavám
22. forduló április 18. 17,00 óra (vasárnap)
Kajászó-Tordas
23. forduló április 24. 17,00 óra (szombat)
Pettend-Tordas
24. forduló május 02. 17,30 óra (vasárnap)
Tordas-Gárdony
25. forduló május 09. 17,30 óra (vasárnap)
Pátka-Tordas
16. forduló május 05. 17,30 óra szerda
Alba Regia-Tordas
26. forduló május 16. 18,00 óra (vasárnap)
Tordas-F.Junior
27. forduló május 23. 18,00 óra (vasárnap)
Tác-Csósz -Tordas
28. forduló május 30. 18,00 óra (vasárnap)
Tordas-Sárszentmihály
29. forduló június 06. 18,00 óra (vasárnap)
Csór-Tordas
30. forduló június 13. 18,00 óra (vasárnap)
Tordas-Söréd
17. forduló június 20. 18,00 óra (vasárnap)
Tordas-Lovasberény

Az ifjúsági mérkőzések 2 órával a felnőtt mérkőzések előtt kezdődnek.

U-16 Megyei „A” csoport 2003/2004 tavaszi szezon

10. forduló 2004. március 27. Szombat 10,00
Tordas-Velence
11. forduló 2004. áprilia 03. Szombat 10,00
Kajászó-Tordas
12. forduló 2004. április 10. Szombat 10,00
Tordas-Lovasberény
13. forduló 2004. április 13. kedd 16.30
Etyek-Tordas
14. forduló 2004. április 17. Szombat 10,00
Tordas-Martonvásár
15. forduló 2004. április 24. Szombat 10,00
Baracska-Tordas
16. forduló 2004. május 01. Szombat 10,00
Tordas-Szár
17. forduló 2004. május 08. Szombat 10,00
Tordas-Bicske
18. forduló 2004. május 15. Szombat 10,00
Alcsútdoboz-Tordas

Fejér Megyei Öregfiúk bajnokság 2003-2004. évi tavaszi szezon „B” Csoport

03. 20. 15:00 Tárnok-Tordas
03. 27. 15:00 Tordas-Felcsút
04. 03. 16:30 Csákvár-Tordas
04. 10. 16:30 Tordas-Adony
04. 17. 17:00 Pusztaszabolcs-Tordas
04. 24. 17:00 Tordas-Ercsi
05. 01. 17:30 Etyek-Tordas
05. 08. 17:30 Pálhalma-Tordas
05. 15. 18:00 Tordas-Vértesacska
05. 22. 18:00 Martonvásár-Tordas
05. 29. 18:00 Tordas-Bicske
06. 05. 18:00 Viadukt-Tordas
06. 12. 18:00 Tordas-Lovasberény
06. 19. 18:00 Zsámbék-Tordas
06. 26. 18:00 Tordas-Sóskút

HIRDETÉSEK

BIOPATIKA - Tordas

Gyógynövények, gyógytermékek, gyógyászati segédeszközök, vényre felírható termékek széleskörű választéka.

Nyitva tartás: hétfő – péntekig 14-18 óráig

Telefon: 22/467-650, 06-30-268-58-43

ENIKŐ Ékszerbolt

Eladás, készítés, javítás, felvásárlás.

Nyitva: K-P 8-17-ig, Szo: 8-12-ig (hétfő szünnap)

2462. Martonvásár, Dózsa Gy. u. 6 (Tsz. udvar) Tel: 22/460-613.

Fogtechnikus

Kiss László 2463. Tordas, Szabadság út 1/M. Tel.: 06/22-467-810.

BILIG autósiskola Tanfolyamok folyamatosan! Személygépkocsi, tehergépkocsi, nehéz pót, motor-vezetői, Moped, B+E, A, B, C, E Szaktanfolyamok!

Hajóvezető, árufuvarozó, gépkezelő, targoncavezető, T.I.R., A.D.R.

Jelentkezési helyek: Érd, Budai út 11., Katalin üzletház 9-17 óráig

Telefon: (23) 361-531, (30) 944-0561, (30) 931-8556

Érd, Bagoly u. 118. 7-17 óráig. Tel./fax: (23) 361-013, (30) 944-0561

Könyvelés, adótanácsadás, bevallások elkészítése, magánszemélyek, vállalkozók, vállalkozások részére (visszamenőlegesen is) felelősségvállalással.

Telefon: 22-467-195, mobil: 06-30-9517-137

Sövénynek való téli zöld fagyal, mályvacserje, oszlopos tuja, többféle cserje-, és fafaj eladó.

Cím: Botta Pál Tordas, Rákóczi út 41. Tel. 22/ 668-051, 668-052

Kerttervezést, kerítésépítési, kútúrési engedélyezési tervekészítést, kertépítést, kertfenntartást vállalunk.

Cím: Bottáné Böröczffy Erzsébet, Tordas, Rákóczi út 41.

Tel. 22/ 668-051, 668-052.

Fünyírás – Favágás!

Cím: 2463. Tordas, Köztársaság út 5. Tel: 06-30/21-73-292.

Építkezők figyelem!

Vasbeton kengyelek nyíróvasak gyártását családi házakhoz korrekt áron rövid határidővel vállalja a FERROBILL Bt.

Tel: 06-30/42-49-005.

Készpénzért vennék kis házat nagy telekkel, vagy csak telket csendes utcában. Magánszemély. Tel: 06-70-22-88-413.

MARTONI Lovas- és Állateledel Bolt

TOTO-LOTTÓ feladása:

hétfőtől péntekig: 8 – 18 óráig

szombaton: 7 – 16.30 óráig

Ugyanitt:

EUKANUBA, ROYAL, CANIN, ACANA csúcsmínőségű eledel, felszerelések, vitaminok, fagyasztott áruk, konzerves és száraz tápok, kis- és nagycicáknak, kutyusoknak, kisállatoknak óriási választékban kaphatók.

Nálunk baromfitápot és kiegészítőket is talál.

Száraz cicaeledel 266 Ft/kg-tól

400 g-os konzerv cicáknak 98 Ft-tól

száraz kutyaham 125 Ft/kg-tól

1000 g-os konzerv kutyusoknak 158 Ft-tól

Cím: Martonvásár Budai út 17. Tel.: 22-4660-108.

WESTEL DOMINÓ, VODAFON és PANNON telefonfeltöltő kártyák kaphatók Tordason a benzinkútnál!

Megnyitottuk!

Univerzum Internet C@FE CLUB Martonvásáron a volt Tsz udvarában.

Internet, PC játékok, fénymásolás, CD írás.

Üdítő, kávé, sütemények.

Nyitva tartás: Hétfőtől –vasárnapig 10 – 20 óráig

Lakása és üzlete védelmét mi garantáljuk!

Komplett biztonságtechnikai rendszerek kiépítése és karbantartása.

Lakás és üzlethelyiség 24 órás felügyelete.

Védelem behatolásra, tüzre és támadásra.

Videokamerás megfigyelő rendszer kiépítése nappali-éjszakai látással és képrögzítéssel.

Ingyenes árajánlat, 3 év garancia.

VÉDTEK Kft.

Tel./fax. 06-23-359-894, mobil: 06-30-9312-663.

E-mail: riszernegy@netquick.hu

Chemikál Barkács KFT. Velence, Bencehegy (MOL kút felett), Panoráma u. 3. Telefon/fax: (22) 470-455

AKCIÓ!

Hő-és hangszigetelő: üvegyapot -35%

Kőzetgyapot -12%

Hőszigetelő rendszer: 4 cm 1270 Ft/m²

5 cm 1410 Ft/m²

(Polisztirol lap + 5 kg ragasztó + üvegháló)

Ásványi nemesvakolat, fehér: 355 Ft/m²

Vödörös páraáteresztő vakolat: 670 Ft/m²-től

Könnyű lépésálló polisztirol:

4 cm 550 Ft/m²

5 cm 690 Ft/m²

Lábazati márványvakolatok: 2800 Ft/m²-től

Fagyálló flex csemperagasztó: 2800 Ft/25 kg

Bitumenes lemez: 4700 Ft/10 m²

Nyitva: H-P: 8.00–17.00, Szo.: 8.00–13.00

Áraink az ÁFA-t tartalmazzák! Házhozszállítást vállalunk!

Értésítjük kedves vásárlóinkat, hogy a „Videotéka” – **Papír-Írószer-Ajándék Boltunk** Tordas, Szabadság út 26 sz.: alatt 2004 április 1-jétől ismét nyitva tart szombat és vasárnap egész nap. Bövülő választék: horgász kellékek – bebetők – csalik – CD írók, újrírók, SONY termékek, vérnyomásmérőkbe, vookmenekbe tartós ceruzaelemek.

Mobil telefon feltöltő kártyák.

Olcso Áruk Boltja Tordason a Sajnovics téren

(a virágüzlet mögött).

Édesség, tészta, játékok, ajándéktárgyak, háztartási cikkek, vegyiárúk, szőnyegek, ruházat. Külön megrendeléseket is teljesítünk!

Folyamatosan vetőmagok kaphatók.

Horgászfelszerelés és etetőanyagok.

5000 Ft feletti vásárlás esetén havonta ajándéksomagot sorsolunk ki.

Mindenkit szeretettel várunk!

Kisbíró — Független kéthavilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata.

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság F.k.: Márki Ferenc

Számítógépes kiadványszerkesztés:

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10. Tel.: (22) 503-008

E-mail: matrix.kft@axelero.hu

Megjelenik kéthavonta, 600 pld-ban.

Készült: Duna-Print Kft., Dunaújváros, Gutenberg köz 2.

F.v.: Farkas István